

HUDDINGE

**ALLTID NÄRA
NÄRINGSLIVET**

**Vad gör de egentligen
på Arena Huddinge?**

Nybyggen:
Forskningens
högberg växer
vidare i
Flemingsberg

Världen: Den
kommer litet
närmare när en
högskola till
flyttar hit

**Forskning &
företag:** Möt dem
som bekämpar
cancer och
anorexi

INNEHÅLL

- 06 Framgångsrik kampanj lockar fler till Södertörns högskola
- 10 Sprint Bioscience vänder ryggen mot gamla metoder
- 16 Röda Korsets högskola i ständig utveckling
- 22 Arena Huddinge skapar klimat för företagare
- 30 Mando stoppar framgångsrikt självsvälten
- 38 Flemingsberg Science skapar lokal samverkan
- 44 Danske Bank bad finansministern svara på frågor
- 50 Glömstaskolan förenar skog och bebyggelse
- 54 Smidigt bygge för Technology for Health och Neo
- 58 Familjeföretaget SkiMarin bräddar de flesta

- 62 Scandinavian Biogas minskar koldioxidutsläppen
- 64 Affärsjuridik: När barnen ska ta över

DE STOPPAR SJÄLVSVÄLT

Anna Anvret, Monica Callmer, Aira Hård och Cecilia Bergh driver ständigt på utvecklingen för att Mandometern ska bli ett än smidigare verktyg i arbetet med att behandla anorexia.

Mandometern består av en våg som placeras under patientens tallrik – den visar hur mycket mat som finns på tallriken ...

... och allteftersom patienten äter upp maten visas detta i en app i mobilen. Patienten kan justera sitt ätande tills det sammanfaller med den önskade kurvan som också visas i appen.

För det första avslutar 30 procent av patienterna behandlingen för att den inte har effekt. För det andra är sällan de patienter som fullföljer behandlingen symtomfria. För det tredje når färre än hälften kriteriet "ingen ätstörnings-diagnos", som är det vanliga måttet på behandlingens effekt. För det fjärde är det vanliga resultatet att majoriteten återfaller inom ett år. Om lätt sjuka, yngre patienter behandlats är återfallet betydligt mindre. För det femte har anorexi bland den högsta dödligheten bland psykiatriska diagnoser.

Nedslående resultat.

Nej, vi talar inte om en farlig farsot och epidemi i tredje världen. Vi talar om anorexia nervosa.

Men på Mandometerklinikerna (Mando) lyckas man få 75 procent av patienterna friska, och de flesta, 90 procent, håller sig friska under en uppföljning av fem år.

Vi åkte dit för att få veta hur man med hjälp av värme, en våg och en mobiltelefon och stöd från behandlare kan nå så bra resultat.

För 22 år sedan kommer en utmärglad patient som är svårt medtagen in akut till Huddinge Sjukhus.

Jourläkaren skickar patienten vidare till psykiatriska kliniken. Anorexi är ju en psykisk sjukdom – vad ska man annars göra?

Men där svarade man att hon var i för dåligt kroppsligt skick. Vad gör man då?

Jourläkaren drar sig till minnes att det finns en forskargrupp på sjukhuset som arbetar med ätbeteende.

Så han frågar *Cecilia Bergh* i den gruppen om hon kan ta hand om en svårt sjuk patient.

Cecilia svarar ”Ja!” ... och historien om Mando tar sin början.

Behandlingen av patienten baserades på kunskaper från forskning. Men i början gick hon ner i vikt – från 29 till 27 kilo – vilket inte är konstigt; när man börjar äta förändras ämnesomsättningen, och förbränningen ökar. Men när viktökningen dröjde blev Cecilia fundersam. ... vad var det som hände egentligen?

Det visade sig att på kvällarna såg patienten till att branddörrarna mellan flera avdelningar öppnades, och så ägnade hon sig åt att springa fram och tillbaka genom de långa, tomma korridorerna.

Cecilia ringde sin kollega *Per Södersten* och undrade vad hon skulle göra. Svaret blev: ”Värm henne!” – djurförsök hade visat att värme minskar aktivitet. Om man håller någon ordentligt varm, så försvinner lusten att sätta sig i rörelse efter det att man ätit.

”Men hur skulle jag få tag på utrustning för detta?”, undrade Cecilia. ”Visst jag kunde rekvirera värmefiltar och annat. Och vänta på besked som kunde ta hur lång tid som helst, och när det väl kom kunde jag inte vara säker på att jag skulle få några filtar. Vi hade inte någon tid att förlora.”

Cecilia är inte den som ger upp, så hon letade reda på ett förråd som hon tömde utan att fråga om lov! Och värmefiltarna köpte hon på Åhléns. Nu går behandlingen in i en ny fas – sex noggrant planerade måltider som följdes av vila i 35 graders värme.

Hur det gick?

”Patienten tillfrisknade efter nio månader, sedan läste hon juridik, och i dag är hon domare i EU.”

Men hur ser då själva metoden ut?

När jag får den beskriven för mig visar det sig vara raka motsatsen till traditionella behandlingar. Jag kommer att tänka på en vän vars tonårsdotter drabbades av anorexi och mycket snabbt gick ner tio kilo. Hon gick på behandling i ett år utan att vikten ökade nämnvärt, men en dag började hon plötsligt bara äta, och kunde ganska snabbt därefter friskförklaras. När hon försökte förklara för föräldrarna vad som hänt sa hon:

”Men jag orkade inte med behandlingen ... flera gånger i veckan skulle jag prata med psykologer och kuratorer om hur jag mädde, om jag var deprimerad, varför jag var deprimerad, vad jag tyckte om min mamma, min pappa, mina syskon, skolan. Och jag skulle hålla på och rita hela tiden och uttrycka mina känslor. Jag orkade bara inte med allt det där pratandet, så jag tänkte att det är väl lika bra att jag börjar äta igen.”

Mandos metod utgår ifrån att patienterna inte har någon psykisk sjukdom – man säger istället att patienterna får psykiska problem när de äter fel, för litet och för sakta, och går ner i vikt.

Därför blir träning att äta rätt en grundläggande del i behandlingen – och det är inte så underligt som det låter – tänk efter själv hur det ser ut i din omgivning. Människor äter på olika sätt. De flesta äter tills de känner att de är mätta, andra äter mest hela tiden – i samma snabba takt tills maten är slut, och de hinner därför inte känna att de faktiskt redan är mätta. Att upprätta kontakt mellan kroppen, de fysiska förnimmelserna och de föreställningar man har om sitt ätande gör att patienten får ett bättre förhållande till att äta. Under måltiderna får de lära sig att äta i rätt takt, och tugga ordentligt. Man lär sig helt enkelt att äta rätt – men också att äta rätt mat.

Ätträningen sker med hjälp av en Mandometer – vi får se femte generationens utrustning som är en tunn våg, och en app i mobilen.

”Först väljer man måltid”, förklarar forskaren *Anna Anvret* och visar hur det går till. ”Sedan placerar man sin tallrik på vågen, och fyller på med mat tills appen visar 100 procent. Man uppskattar hur mätt man är i appen, och sedan äter man. I appen ser man en kurva som visar normalt ätande, och en annan kurva som visar hur man själv äter. Det är vågen som registrerar hur snabbt maten försvinner från tallriken – den står nämligen i kontakt med mobilen. Och då kan man anpassa sitt ätande efter normalkurvan.”

En enkel inlärningsprocess – som ger resultat. 75 procent blir friska, och efter fem år är 90 procent fortfarande friska. Ingen patient har dött.

I traditionell vård är siffrorna inte lika uppmuntrande. Statistiken pekar på att anorexi har bland den högsta dödligheten av alla psykiatriska diagnoser.

Färre än hälften blir friska, men majoriteten återfaller inom ett år.

Trots en flera decennier lång verksamhet är det fortfarande svårt att få gehör för Mandos metoder. Det finns en tröghet i systemet.

”Jag är så glad att jag och *Per Södersten* fick hjälp och stöd av sjukhusledningen att knoppa av verksamheten”, berättar *Cecilia*. ”Det finns så mycket trögrörlighet i landstinget, och ofta tveksamhet till allt som ifrågasätter de metoder som används.”

INTE BARA ANOREXIA, OCH INTE BARA I SVERIGE

Mandos metoder lämpar sig också väl för behandling av överviktiga – forskningsprojekt som genomförts i Bristol visar på tydliga viktminskningar, och att de som behandlas också klarar av att hålla vikten.

Mando har i dag kliniker och verksamhet också i New York och i Australien där man behandlar anorexia, bulimi och övervikt.

Annons

Få nya tips på spännande affärer!

AFFÄRSNÄTVERK

Clawe driver nio affärsnätverk under namnet Clawe Business Club:

Huddinge Business Club, Telje Business Club, Nacka Business Club, Täby Business Club, Bromma Business Club, City Business Club, Oan Business Club, Golf Business Club, och Clawe Business Clubs.

Affärsnätverken är en exklusiv mötesplats för spännande affärsmöjligheter. Grupperna kan inspirera dig och öka din möjlighet att göra

kommersiella geniala drag. Som medlem i gruppen får du ständigt nya tips på spännande affärer. Ditt företag har exklusivitet inom ert affärsområde.

Som gäst ges du möjlighet att presentera din verksamhet, och samtidigt lyssna till andra intressanta affärsupplägg från våra medlemmar och gäster.

Intresserad? Hör av dig till *Claes Weström*: 070-441 04 26, claes@clawe.se

Clawe
businessclubs

PHOTOTYPE NÉG. A. LOMBE.

Avant le traitement.

PHOTOCOL. BERTRAND.

Après le traitement.

DELIRE DE MAIGREUR CHEZ UNE HYSTÉRIQUE

L. BATAILLE ET Ce
ÉDITEURS

Anorexia dokumenterades redan på 1600-talet av *Richard Morton*, men det dröjde till slutet av 1800-talet innan begreppet *anorexia nervosa* myntades i England.

Trots att sjukdomen studerats länge kunde den fortfarande under mitten av 1990-talet omtalas som en sjukdom som bara drabbade flickor från "överklassen".

Hon tycker det är ganska talande att det är först 2005 som landstingen inkluderar ättråning i behandlingen av anorexi. Och så sent som i mitten på 1980-talet kunde man få läsa om hur ansvariga personer betecknade anorexi som en "överklassjukdom".

Man påminns om textilarbetarna på 1800-talet som kastade in sina träsikor för att förstöra de nya spinnerimaskinerna; nya metoder och utveckling leder till nya sätt att arbeta. Man måste anpassa sig, men ingen vill bli av med det man vant sig vid.

På Mando är det ingen som är orolig för att bli av med jobbet, det viktiga är att patienterna blir friska och helst aldrig blir sjuka. Cecilias nästa drag är att ta fram en Mandometer som man köper på apoteket, eller beställer över nätet och använder själv hemma utan att behöva gå till sjukhuset.

Men ingen på Mando riskerar att bli utan arbete – de som finns på Mando är alldeles för uppfinningsrika för att uppgifterna ska ta slut.

Och som Cecilia konstaterar: "Det är väl bara bra om vi kan digitalisera behandlingen så att fler kan behandlas."

När vi vandrar runt i de ljusa lokalerna ser vi små ätlab där behandlingen inleds.

"Här äter patienten tillsammans med sin behandlare", förklarar *Monica Callmar*, en av Mandos mest erfarna behandlare. "Men efterhand äter man tillsammans med de andra patienterna gemensamt i matsalen."

Precis som man lägger sig vinn om att skapa rutiner kring ätandet intresserar man sig förstas för de sociala förhållandena, berättar Monica – man diskuterar med patienten och hjälper till med att skapa och forma mål och sammanhang för patientens sociala liv – och följer också upp hur det går på dessa områden när patienten lämnar behandlingen.

Även jag, som bara är en tillfällig besökare, känner mig väl omhändertagen i den här miljön. Jag gissar att det är den där omhändertagande känslan som gör att många föräldrar lugnt går hem när de blir tillsagda av personalen att göra det. De vet att det kommer att gå bra. Här ser man inte anorexin som en följd av problem i familjen, utan snarare att anorexin kan skapa problem bland de anhöriga i form av skuld känslor och oro, och att det kan vara skönt för föräldrar att någon annan tar över ansvaret för ens sjuka barn.

Innan vi går förklarar ekonomichefen *Aira Kiema Hård* att vi gärna får komma tillbaka i mitten av november, för då ska man uppmärksamma att 1 000 patienter är friska... och så tillägger hon: "... fast egentligen är det väl närmare 1 200." #